

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitel ma 2025-2028

Lielahden koulu

Vuodet: 2025 - 2028

Sisällysluettelo

1. Yleiset tavoitteet

- 1.1. Koulukohtainen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- 1.2. Oppilaiden ja henkilökunnan osallistaminen
- 1.3. Pedagoginen toiminta
- 1.4. Vuorovaikutus ja viestintä
- 1.5. Turvallisemman tilan periaatteet
- 1.6. Rasismin ja syrjinnän vastainen työ
- 1.7. Koulun esteettömyystiedot

2. Selvitys

- 2.1. Kyselyiden käyttäminen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön tukena
- 2.2. Yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun nykytilanne

3. Kehittämistoimet, toteutus ja seuranta

- 3.1. Kehittämistavoitteet ja toimenpiteet
- 3.2. Arviointi- ja seurantasuunnitelma
- 3.3. Lukuvuosi- ja kokonaisarviointi
- 3.4. Suunnitelman päivittäminen
- 3.5. Suunnitelman hyväksyminen

1. Yleiset tavoitteet

Koulutuksen järjestäjä vastaa, että oppilaitokset laativat toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman. Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- *selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta*
- *tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi*
- *arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.*

Yhdenvertaisuuslain mukaan:

- *koulutuksen järjestäjän on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan*
- *ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.*

Tampereen perusopetuksen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu kaupungin vuoden 2023 alussa julkaistuun, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakeihin pohjautuvaan toiminnalliseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan:

[Tampereen kaupungin toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma](#)

Suunnitelmaa tehdessä voidaan käyttää OPH:n [Sanoista tekoihin-opasta](#).

1.1. Koulukohtainen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Tämän suunnitelman tavoitteena on tukea opetushenkilöstöä oppilaiden rakentavassa vastuuttamisessa ja osallistamisessa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Oppilaita ohjataan käyttäytymään ja kohtaamaan kouluyhteisönsä jäsenet kaikkia kunnioittavasti. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat koko kouluyhteisön yhteinen asia. Suunnitelman avulla halutaan luoda fyysisesti ja sosiaalisesti turvallinen ja hyväksyvä oppimis- ja opetusympäristö, jossa lähtökohtana ovat syrjimättömyys, kohteliaisuus ja huomaavaisuus.

Sekä yhdenvertaisuus-, että tasa-arvolakien tarkoitus on turvata kaikkien oikeus olla oma itsensä ja poistaa syrjinnästä johtuvaa eriarvoisuutta.

[Yhdenvertaisuuslaki](#)

[Tasa-arvolaki](#)

Kummastakin laista nousevat syrjintäperusteet ovat:

- sukupuoli ja sukupuoli-identiteetti
- ikä
- alkuperä, kansalaisuus
- kieli
- uskonto, vakaumus
- mielipide
- poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta
- perhesuhteet, varallisuus
- terveydentila
- vammaisuus
- seksuaalinen suuntautuminen
- muu henkilöön liittyvä syy mm. kehon koko, pukeutuminen, nepsy-oppilaat

1.2. Oppilaiden ja henkilökunnan osallistaminen

Kaupunkitasoiset tavoitteet:

- Oppilaat osallistuvat aktiivisesti koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön.
- Henkilökunta osallistuu ja kouluttautuu koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöhön.
- Koulun henkilöstö pohtii omia arvoja ja asenteitaan suhteessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslain syrjintäperusteisiin. Tähän liittyen henkilöstö voi suorittaa Lasten oikeuksien verkkokoulutuksen (60-90min):

[Lapsen oikeudet](#)

1.3. Pedagoginen toiminta

Kaupunkitasoiset tavoitteet:

- Opetuskäytännöt kannustavat oppilaita normitietoiseen ajatteluun sekä toimimaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
- Kaikkien luokka-asteiden oppiaineiden opetussisällöt edistävät läpileikkaavasti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
- Opetus ja oppimisen tuki toteutetaan tasapuolisesti.
- Arviointi on oikeudenmukaista.
- Oppilasvalinnoissa noudatetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusperiaatetta.

1.4. Vuorovaikutus ja viestintä

Kaupunkitasoiset tavoitteet:

- Koulussa opiskelevien tai työskentelevien tulee kohdella toisiaan kunnioittavasti ja tasavertaisesti.
- Oppilaat ja henkilökunta saavat käyttää itse toivottua nimeä (kutsuma- tai lempinimeä) ja tulla kohdatuksi itse ilmoitetun sukupuoli-identiteetin mukaisesti.
- Koulun verkkosivut ja muu viestintä on kaikkien saavutettavissa, ja siinä kiinnitetään huomiota monipuoliseen ja ei-stereotyyppiseen ilmaisuun. Myös selkokieliyteen kiinnitetään huomiota.
- Käännätetään tarpeen mukaan tietoa palveluista englannin kielelle sekä suurimmille kieliryhmille.
- Koululla on järjestelmiä ja tukitoimia, joilla varmistetaan, että oppilas ja huoltajat voivat kommunikoida ja antaa palautetta huolimatta kielitaidosta tai kulttuuritaustasta.

1.5. Turvallisemman tilan periaatteet

Kaupunkitasoiset tavoitteet:

- Opettajat/luokanohjaajat laativat luokkakohtaisesti Turvallisemman tilan periaatteet oppilaiden kanssa. Turvallisemman tilan Word-pohja ja kaupungin yleiset ohjeet löytyvät kaupungin verkkosivuilta: [Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus \[Tampereen kaupunki\]](#).
- Oppilaat tuntevat Someturvan ja osaavat käyttää sitä.
- Koulusta on luotu oppimis- ja opetusympäristö, jossa toteutuvat tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua opetukseen. Koulun fyysinen ja sosiaalinen ympäristö on turvallinen ja syrjimätön sekä oppilaan että henkilökunnan itsemäärättelyä kunnioittava (myös mm. WC:t ja pukeutumistilat, ryhmäjaot, liikuntatunnit).

Turvallisemman tilan periaatteet on laadittu luokkakohtaisesti yläkoulun alussa syksyllä 2025. Jatkossa joka luokka laatii tai päivittää oman turvallisen tilan periaatteet lukuvuoden alussa, ja ne ovat luettavissa kotiluokissa. Yleiset turvallisemman tilan periaatteet ovat nähtävillä myös koulun käytävillä.

Tammikuusta 2026 alkaen Someturva ei enää ole käytössä, ja siitä on kerrottu oppilaille.

1.6. Rasismin ja syrjinnän vastainen työ

Tampereella toimii rasisminvastaisten toimenpiteiden työryhmä. Työryhmä suosittelee kouluille toimenpiteitä rasismin ja syrjinnän torjumiseksi.

[Toimenpide-ehdotukset kouluille](#)

Keväällä 2025 oppilaskunnan järjestämä rasisminvastainen viikko Masseista mahiksia -rahoituksella

Vuosittain osallistutaan valtakunnalliseen rasismin vastaiseen viikkoon.

Keväällä 2026 Masseista mahiksia -rahoitusta on saatu turvallisuusviikon järjestämiseen, joka osittain liittyy myös rasismin ja syrjinnän vasteiseen työhön.

1.7. Koulun esteettömyystiedot

Koulut kirjaavat koulun esteettömyystiedot koulun kotisivuille.

Esteettömyystiedot löytyvät koulun verkkosivuilta.

Päätalo, siipi ja mestareiden talo ovat esteettömiä. Puutalo on esteetön sisäänkäynnin ja ensimmäisen kerroksen osalta.

2. Selvitys

Selvitys on tasa-arvolain vaatima suunnittelun ensimmäinen vaihe, jonka aikana selvitetään toimipaikan tasa-arvotilannetta. Selvitys toimii pohjana, kun mietitään koulun kehittämistarpeita. Selvityksessä voi käyttää apuna keskusteluja ja erilaisia havainnointimenetelmiä. Oppilaiden näkökulmien ja mielipiteiden kartoitus on selvitystyön pohjana.

2.1. Kyselyiden käyttäminen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön tukena

Suunnitelman pohjana käytetään aina nykytilan arviointia.

Nykytilan arviointiin on tulossa syksyllä 2025 uusi työkalu, jolla voidaan henkilöstön keskuudessa arvioida koulun tämänhetkistä tasa-arvotilannetta. Rehtori-Teamsista kannattaa tutustua Power BI-raporttiin Ajatuksia koulusta-kyselyn tuloksiin.

Selvityksen tekemisestä ja suunnittelun keinoista voi lukea lisää OPH:n [Sanoista tekoihin](#)-oppaasta.

Kouluterveyskysely ja yhdenvertaisuuskysely ovat pakollisia selvitystyön osia.

- Koulut voivat päättää itse yhdenvertaisuuskyselyn sisällöstä ja mallista. Apuna voi käyttää mallipohjaa (kopioi ja muokkaa omalle koululle sopivaksi):
[Mallipohja](#)
- OPH:n yhdenvertaisuusbingo oppilaiden kanssa toteutettavaksi ja henkilökuntakeskustelun pohjaksi:
[yhdenvertaisuusbingo](#)
- Pienille koululaisille kyselyn voi toteuttaa opettajajohtoisesti keskustellen esimerkiksi kuvapankkikuvien avulla. Tällöin opettaja/ohjaaja kirjaa keskustelusta syntyneet mielipiteet ja käsitykset.
[Maailmankoulun kuvapankkikuvat](#)
- THL:n kouluterveyskysely toteutetaan 4., 5., 8. ja 9. luokkien oppilaille. Koulut päättävät, miten niistä kerättyä tietoa käytetään apuna tämän suunnitelman laatimisessa.

Lisäksi on mahdollista käyttää Maailmankoulun tasa-arvokompassia.

[Tasa-arvokompassi](#)

Se on laaja tavoitteiden ja toimenpiteiden ideapankki ja materiaaliaineisto ja sisältää pitkän ja seikkaperäisen selvitysmallin.

2.2. Yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun nykytilanne

*Suunnitelma perustuu kyselyyn tai muuhun koulussa tehtyyn kartoitukseen. Tässä osassa kuvataan, **miten** nykytilaa kartoitettiin ja mitkä ovat kartoituksen tulokset.*

Oppilaat vastaavat maaliskuussa koulun omaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyyn. Niiden tuloksia käsitellään oppilaskuntien hallituksissa ja esitellään myös koko koulun väelle.

Tavoitteena on parantaa koulun toimintakulttuuria ja yhteenkuuluvuuden tunnetta kyselystä nousseiden tulosten perusteella. Kehittämiskohteena on vähentää epäasiallista kommentointia ja negatiivista vuorovaikutusta.

3. Kehittämistoimet, toteutus ja seuranta

Tehdyn selvityksen (nykytilan kartoitus) pohjalta tehdyn suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan lukuvuosittain/-kausittain osana lukuvuoden arviointia. Arvioinnin perusteella määritellään toimenpiteet seuraavalle lukuvuodelle/-kaudelle. Kolmen vuoden suunnitelman toteutumista arvioidaan lopuksi (tai tarvittaessa aikaisemmin) kokonaisuutena.

3.1. Kehittämistavoitteet ja toimenpiteet

Kartoituksen tulosten (kyselyt, tilastot) läpikäyminen ja jatkotoimenpiteistä sekä kehittämiskohteista sopiminen.

- Yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämisessä havaitut koulun vahvuudet ja puutteet.*

Tavoitteena on turvata oppilaiden turvallinen wc-asiointi ja estää päihteiden käyttö ja välittäminen koulupäivän aikana.

Vessassa on lupa käydä yksin, ja epäilyttävään toimintaan puututaan.

Myönteisempää vuorovaikutusta pyritään vahvistamaan arjen puuttumisella sekä teemapäivin (esim. kiroiluvapaa perjantai) ja School to Belong -mallin kautta.

3.2. Arviointi- ja seurantasuunnitelma

Suunnitelmasta on käytävä ilmi vastuuhenkilöt, sovittujen toimenpiteiden toteutusaikataulu ja suunnitelman voimassaoloaika. Suunnitelmaan kirjataan, miten oppilaat ja henkilöstö osallistetaan kehittämistoimenpiteitä valittaessa ja miten suunnitelmasta tiedotetaan. Seurannalle on sovittava mittarit ja tavat, joilla vaikuttavuutta arvioidaan sekä näille aikataulu.

Aihe	Sovitut asiat
Aikataulut	kyselyt maaliskuussa, analysointi maalis-huhtikuun vaihteessa, käsittely huhti-toukokuussa
Vastuuhenkilöt	School to Belong -ryhmä, oppilaskunnan ohjaajat
Seurantasuunnitelma (mahdolliset mittarit, vastuut, tavat)	jokakeväinen kysely
Oppilaiden osallistaminen	School to Belong -ohjelma luokanohjaajan välituntien tietoiskuineen ja oppitunteineen tukee myös koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyötä yksinäisyyden vähentämisen ja yhteisöllisyyden lisäämisen ohella. Eri kyselyt, niiden tulosten käsittely ja jatkotoimista sopiminen oppilaskunnan kokouksissa sekä yhteisöllisessä oppilashuollossa.
Tiedottaminen	oppilaskunta, aulan infotaulu, Wilma-tiedottaminen, opettajankokoukset

3.3. Lukuvuosi- ja kokonaisarviointi

Väliarviointi lukuvuosisuunnitelman käsittelyn yhteydessä. Voimassaoloajan päätyttyä tehdään kokonaisarviointi, jossa tarkastellaan toimenpiteiden tuloksellisuutta:

- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön vaikuttavuus kokonaisuutena.

3.4. Suunnitelman päivittäminen

Suunnitelma on voimassa enintään kolme vuotta. Sitä tarkastellaan henkilöstön kanssa vuosittain ja tehdään tarvittavat päivitykset. Tarvittaessa nykytilanne kartoitetaan uudelleen kolmea vuotta tiheämmin. Suunnitelmasta tiedotetaan oppilaita ja huoltajia.

Suunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon Perusopetuslain (1090/2024) ja Vammaispalvelulain (675/2023) muutokset.

Päivämäärä: 2026-02-13

Tämä suunnitelma on voimassa kevätlukukauden 2028 loppuun asti. Sitä tarkastellaan vuosittain ja päivitetään tarvittaessa..

3.5. Suunnitelman hyväksyminen

Päivämäärä: 2026-02-16

Tiina Haanpää 16.2.2026